

Magyarok francia földön a 20. században

Ezzel a címmel tartotta egynapos konferenciáját az MMA Művészetelméleti Tagozata május 13-án a Vigadó Makovecz termében.

Rockenbauer Zoltán művészettörténész az Allegro Barbaro – Bartók Béla és a magyar modernitás 1905–1920 című nagy sikerű tárlatról beszélt, amelyet a Musée d'Orsay-ben rendeztek meg a franciák saját költségükön 2013-ban magyar együttműködéssel. Kiemelte, hogy a tárlatot milyen más, szintén rendkívül sikeres külföldi kiállítások előzték meg, és hogy mindegyiknek a költségét külföldi intézmények fedezték. Mint a művészettörténész elmondta, 170 ezer ember látta a kiállítást a Musée d'Orsay-ben, de már a százazres látogatottság is óriási sikernek számított volna.

Solymosi-Tari Emőke zenetörténész Lajtha László zeneszerző Franciaország iránti rajongásáról és francia muzsikussal való intenzív kapcsolatáról tartotta meg előadását. Lajthát a Francia Szépművészeti Akadémia levelező tagjának választotta 1955-ben, ez azért is volt jelentős megtiszteltetés, mivel korábban Liszt Ferenc és Ligeti György lehetett tagja az intézménynek.

A program szerint Illyés Mária beszélt volna édesapja franciaországi élményeiről és a francia kultúra rá gyakorolt hatásáról, de betegsége miatt sajnos nem tudott részt venni a konferencián. Helyette Márkus Béla idézte föl Illyés franciaországi éveit és a francia művészekkel, politikusokkal való kapcsolatait. Illyés 1922-ben érkezett meg Párizsba, és 1926-ban tért vissza Magyarországra. Márkus Béla felidézte azt is, amikor Illyés látogatást tett a dadaizmus atyjánál, az akkor már beteg Tristan Tzaránál, valamint azt is, amikor Illyés vonakodva ugyan, de 1982-ben találkozott Mitterrand francia elnökkel Budapesten, és beszélgetés közben a tekintélyes politikus elismerte, Trianon valóban tévedés volt.

Zaránd Gyula, a Párizsban élő és dolgozó idős fotográfus videoüzenetben beszélt életpályájáról és mindazokról a hatásokról és körülményekről, amelyek közepette fényképeit készítette és készíti külföldre elszármazott magyar művészként.

Rideg Zsófia műfordító és a Csokonai Nemzeti Színház dramaturgia a debreceni társulat nagy sikerű párizsi vendégszerepléseit idézte föl a konferencia résztvevőinek. Beszélt arról a lejárató kampányról is, amely Vidnyánszky Attila ellen folyt 2013-ban, s amely miatt a társulata végül nem játszott a Strasbourgi Nemzeti Színházban, noha korábban meghívást kaptak oda. Beszélt még Valère Novarina francia író és rendező munkáiról és felfogásáról is, mivel az alkotóval többször dolgoztak együtt a Csokonai Színház művészei, és kiváló kapcsolatot ápolnak vele. Valère Novarina egyébként nyílt levélben állt ki Vidnyánszky mellett a rágalomhadjárat idején, ám levelét a francia sajtó nem közölte.

Csernyus Lőrinc építész a Makovecz Imre vezette építészeti vándoriskola látogatásairól és munkáiról beszélt egy elzászi falumúzeumban, az Écomusée-ben a 2000-es éve elején, főlelevenítve a közös építés élményeit a francia vidék hagyományos környezetében.